

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2002-02-08

Närvarande: f.d. justitierådet Hans Danelius, regeringsrådet Gustaf Sandström, justitierådet Dag Victor.

Enligt en lagrådsremiss den 31 januari 2002 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
2. lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
3. lag om ändring i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring,
4. lag om ändring i brottsskadelagen (1978:413),
5. lag om ändring i järnvägstrafiklagen (1985:192).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Thomas Ericsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i trafikskadelagen

Rubriken före 27 §

Lagrådet konstaterar att förkortningen EES i trafikskadelagen förekommer redan i 5 §. Om det anses finnas behov av att förtydliga innebörden av EES, bör detta ske första gången som förkortningen förekommer i lagen. Det finns alltså ingen anledning att tynga den

nu aktuella rubriken med ett sådant förtydligande. Vidare framgår av 27 § andra stycket 3 att paragrafen i vissa fall omfattar även skada som uppkommit utanför EES. Med beaktande av dessa förhållanden förordar Lagrådet att rubriken före 27 § får följande lydelse: "Skada under resa inom EES m.m."

28 §

Den föreslagna lydelsen har blivit otydlig bl.a. genom att ordet "försäkringsgivare", som när det används i 27 § syftar på svenska försäkringsgivare, i den här aktuella paragrafen avser utländska försäkringsgivare utom när hänvisning görs till 16 §, då försäkringsgivare på nytt avser svenska försäkringsgivare. Lagrådet anser att paragrafen i detta hänseende bör omformuleras i förtydligande syfte.

Enligt förslaget är Trafikförsäkringsföreningens ansvar beroende av om den skadelidande har erhållit ett "motiverat besked om ersättning" från den utländske försäkringsgivaren. I det bakomliggande EG-direktivet talas om ett "motiverat ersättningsanbud" och ett "motiverat svar"(artikel 4.6). Sådana formuleringar kan ge anledning till skiftande tolkningar, och de uttalanden som görs i författningskommentaren (s. 52) är inte ägnade att undanröja oklarheten. Lagrådet anser sig kunna utgå från att syftet har varit att det subsidiära ansvaret inte skall inträda så länge en reell prövning av anspråk på ersättning pågår eller förbereds hos den utländske försäkringsgivaren och finner att detta bör komma till tydligare uttryck i lagtexten.

När det sedan gäller den situation som beskrivs i tredje stycket andra meningen, nämligen att den utländske försäkringsgivaren lämnar ett besked medan ärendet är under prövning hos Trafikförsäkringsföreningen, finner Lagrådet det som en allmän princip rimligt att skaderegleringen hos föreningen avbryts om det visar sig att den utländske

försäkringsgivaren är beredd till en reell prövning av ersättningsanspråket. Det kan emellertid finnas situationer då avbrytande av skaderegleringen vid Trafikförsäkringsföreningen skulle vara uppenbart oskäligt gentemot den skadelidande. Så kan exempelvis vara fallet om skaderegleringen är i det närmaste avslutad och ett beslut av den utländske försäkringsgivaren inte skulle kunna förväntas förrän efter en fortsatt tidsödande procedur. Lagrådet finner därför att det bör närmare övervägas att öppna en möjlighet för Trafikförsäkringsföreningen att undantagsvis fullfölja skaderegleringen, trots att den utländske försäkringsgivaren givit sig till känna. En sådan ordning kan knappast anses stå i strid med de skyldigheter som Sverige åläggs genom direktivet, eftersom artikel 10.4 i direktivet tillåter medlemsstaterna att tillämpa bestämmelser som är mera förmånliga för den skadelidande. Eventuellt kan den dock få betydelse för Trafikförsäkringsföreningens möjligheter att utöva regress mot motsvarande skadeersättningsorgan i annat land.

Utöver vad nu sagts bör vissa redaktionella ändringar göras i den föreslagna paragrafen. Lagrådet föreslår att paragrafen utformas på följande sätt:

”Om en skadelidande som är bosatt här i landet har anmält ett sådant försäkringsfall som avses i 27 § andra stycket till en försäkringsgivare i ett annat EES-land eller till en skaderegleringsrepresentant som denne har i Sverige och om varken den utländske försäkringsgivaren eller dennes representant har tagit ställning till den skadelidandes anspråk eller lämnat ett besked om att anspråket kommer att prövas senare, svarar de försäkringsanstalter som avses i 16 § solidariskt för ersättningen när det har gått tre månader sedan anmälan gjordes. Samma ersättningsansvar gäller för dessa försäkringsanstalter om den utländske försäkringsgivaren inte har någon

skaderegleringsrepresentant här i landet. Vad som sägs i detta stycke gäller dock inte om den skadelidande har vidtagit rättsliga åtgärder mot den utländske försäkringsgivaren.

Om skadan orsakats av ett fordon som är försäkringspliktigt men saknar trafikförsäkring, har de försäkringsanstalter som avses i 16 § samma ersättningsansvar för skadan som enligt första stycket. Om fordonets identitet inte kan fastställas, svarar dessa försäkringsanstalter solidariskt för den ersättning som skulle ha utgått från försäkringen. Vad som sägs i detta stycke gäller även om fordonet inte normalt är hemmahörande i ett EES-land men inte om försäkringsfallet inträffat i ett land utanför EES.

Den trafikförsäkringsförening som enligt 33 § företräder försäkringsanstalterna skall påbörja skaderegleringen senast två månader efter det att ärendet anmäldes till föreningen. Om emellertid, medan ärendet är anhängigt hos föreningen, den utländske försäkringsgivaren eller dennes skaderegleringsrepresentant tar ställning till den skadelidandes anspråk eller lämnar ett besked om att anspråket kommer att prövas senare, skall föreningen avbryta skaderegleringen [, såvida inte detta framstår som uppenbart oskäligt mot den skadelidande]. Vad som sägs om skadereglering i 37 § första stycket och 38 § konsumentförsäkringslagen (1980:38) skall tillämpas också på skadereglering enligt denna paragraf.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skaderegleringen och föreskrifter om trafikförsäkringsföreningens underrättelseskyldighet.”

29 §

I paragrafen finns bestämmelser om informationsskyldighet. Enligt lagtexten gäller denna skyldighet endast i förhållande till skadelidande, men motiven kan läsas så att denna begränsning inte varit åsyftad. Lagrådet finner det inte heller praktiskt att upprätthålla en sådan begränsning och förordar närmast att uppgiftsskyldigheten får gälla i förhållande till envar.

Enligt lagtexten skall information lämnas om vem som är försäkringsgivarens skaderegleringsrepresentant. Som framgår av 27 § skall en sådan representant finnas i varje annat EES-land, varför en viss justering av formuleringen är påkallad.

Lagrådet föreslår att paragrafens första mening ges exempelvis följande lydelse:

”På begäran skall den trafikförsäkringsförening som avses i 33 § lämna uppgifter om vem som äger ett fordon som normalt är hemmahörande i Sverige, vem som har meddelat trafikförsäkring för fordonet samt vem som är försäkringsgivarens skaderegleringsrepresentant i ett annat EES-land.”

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.